

השבת "שבת נחמו" הנקראת על שם ההפטרה הראשונה מתוך שבע דנחמתא. אחר ימי בין המיצרים והאבל על החורבן זקוקים אנו לניחומים. ה"נתיבות שלום" [השבוע עשרים שנה להסתלקותו] מבאר שלאחר ימי חשכות ונפילה באה שבת נחמו בה קוראים בתורה על קבלת התורה כדי להתחזק ולהתחדש ולקבל את התורה מחדש. מציאות זו שלאחר נפילה יש תקומה מחודשת ביתר עוז, מצאנו כבר בחטא העגל ושבירת הלוחות. למרות הנפילה הקשה הקב"ה לא דחה אותנו אלא רצה בנו ונתן לנו לוחות שניות. בפרשתנו מפורטים נושאים חשובים נוספים כגון מצוות קריאת שמע ומצות אהבת ה', המוזכרות פה לראשונה ומהוות נקודת שיא בעבודת ה' של האדם. מצוות אהבת ה' היא מצוה חשובה ביותר ובכל זאת התורה המתינה עד לספר דברים בפרשתנו, כיוון שהיא דורשת הכנה של כל המצוות האחרות המקדימות אותה ומאפשרות להגיע אליה.

ההפטרה פותחת במילים "נחמו נחמו עמי יאמר אלוקיכם" ה"נתיבות שלום" מסביר שעצם העובדה שאנו עמו היא היא הנחמה הגדולה, ואם נכיר בכך - גם ה' יאמר שאם כך הוא אלוקינו ואנו בניו. חז"ל דורשים במדרש איכה רבה על פי משמעות הפסוקים שירושלים חטאה בכפלים לקתה בכפלים ונחמתה בכפלים. וצריך להבין מהו חטא בכפלים? יתכנו חטאים רבים אך מה משמעות הכפלים? וכן האמנם לקתה בכפלים שלא במידה הראויה לה? ומהי נחמה כפולה? אלא אפשר לבאר שהחטא חמור אך כשבן המלך חוטא כנגד המלך, מעבר לעצם המעשה הרע, יש לדון אותו על ההנהגה שלא ראויה לו על פי מעמדו. הסבר אחר- אפשר לומר שבנוסף לחסרון שבמעשה השלילי עצמו, החטא גורם ריחוק ויוצר מסכים המפרידים ביננו לה'.

אם נתבונן לעומקם של דברים נוכל לומר כי החטא נובע מביטול אהבה ויראה, וממילא העונש כפול וכולל את כל הדברים הנלווים הכלולים בחטא. ולכן חרב ביתנו, וגלינו מעל שלחן אבינו, וסבלנו בגלויות הקשות, ונראה כביכול אין אנו עוד בניו. אך הנחמה היא כפולה כי כשמתעוררים לשוב אל ה' נמחל לנו החטא ומתאפשרת חזרה אל אבינו מתוך אהבה וקירבה. ואכן בתשובה מאהבה זוכים לכך שגם החטא עצמו נהפך לזכות.

נחמה איננה רק יציאה ממצב הקושי אלא הנחמה האמיתית היא הבנה שהגאולה נובעת מתוך הגלות, והצרה מצמיחה ישועה. וכך כותב ה"שפת אמת" (פר' ויצא) "ולכן נקרא הקב"ה בעל הנחמות... אבל הנחמה שהיא מהקב"ה יהיה מהופך כל הצער לטובה... לעתיד נראה זה ההיפוך לטובה". נחמה שמהפכת את הרע עצמו, שנבין שגם הוא היה רק טוב, היא נחמה כפולה וגאולה שלמה.

כך ניתן להבין את המסופר על ר"ע וחבריו שראו שועל יוצא מבית קוה"ק, הם בכו והוא צחק ובאר להם שנבואת החורבן המתקיימת היא עצמה מכשירה את הגאולה, ולכן בודאי תתקיים גם נבואת הנחמה. לא רק חרב הבית אלא שועלים הילכו בו. אמנם לקינו בכפלים אך ההעדר המוחלט מאפשר בניה מחודשת. ואף הם הסכימו עימו ואמרו לו "עקיבא ניחמתנו עקיבא ניחמתנו". אם מבינים שכבר בחרבן עצמו מנביטים את ניצני הישועה, אזי הנחמה היא בכפלים. הרב קוק זצ"ל כתב בפנייה לרבנים ומורים את הקריאה "נחמו עמי". יש לדבר דיבורים של נחמה של חיזוק ושל הארת הטוב והחיובי. דווקא בעיתות קושי ומשבר יש לחפש ולמצוא איך לעודד ולנחם, לתת כוחות להמשיך ולהתקדם ולעלות. ריבוי קשיים והסתרים מצריך חיזוקים כפולים אך סופם נחמה כפולה.

בע"ה נזכה במהרה לגאולה השלמה, לנחמה, לרפואה טובה.

חופשה טובה לכם ולכל בני ביתכם. שבת שלום ומבורך